

ÝAŞ DIPLOMATYŇ SESI

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary instituty

Elektron gazet 2020-nji ýylyň 1-nji oktýabryndan bäri çykyar

№ 56 (139) 2025-nji ýylyň 30-njy sentýabry

Türkmenistanyň Prezidentiniň Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasynyň 80-nji sessiýasynyň plenar mejlisindäki ÇYKYŞY

(Nýu-Ýork şäheri, 2025-nji ýylyň 23-nji sentýabry)

Hormatly Başlyk!

Hormatly wekiliýetleriň Baştutanlary hem-de agzalary!

Hanymlar we jenaplar!

Ilki bilen, Sizi Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasynyň 80-nji sessiýasynyň öz işine başlamagy bilen gutlamaga we netijeli işleri arzuw etmäge rugsat ediň! Hany Annalena Berbogý Baş Assambleýanyň Başlygy wezipesine saýlanmagy bilen gutlaýaryn we oňa üstünlikleri arzuw edýärim. Şeýle hem ozalky sessiýanyň dowamynda

Baş Assambleýanyň işine netijeli ýolbaşçylyk edendigi üçin ilçi Filemon Ýanga minnetdarlyk sözlerini aýtmak isleýärim.

Hormatly mejlise gatnaşyjylar!

Dünyäniň häzirkî ýagdaýy, syýasy, ykdysady, durmuş prosesleriniň häsiýeti we meýilleri döwletlerden hem-de halkara guramalardan esasy umumy maksady gazanmagyň — parahatçylygy we howpsuzlygy üpjün etmegiň, mundan beýläk-de okgunly ösüş üçin şertleri döretmegiň, häzirkî zaman dünýä gurluşynyň binýadynda goýlan hukuk

esaslaryny gorap saklamagyň bähbidine utgaşykly hyzmatdaşlygy talap edýär. Türkmenistan Baş Assambleýanyň 80-nji sessiýasynyň esasy wezipelerine hut şu nukdaýnazardan seredýär we berk deňagramly hem-de howpsuz dünýä arhitekturasyny döretmekde oňa uly umyt baglaýar.

Halkara parahatçylygyň we howpsuzlygyň üpjün edilmegi Türkmenistanyň BMG bilen hyzmatdaşlygynyň esasy ugry bolup durýar. Türkmenistan hemişelik Bitarap döwlet hökmünde öz jogapkärçiligine düşüňip, hyzmatdaşlyk, özara düşüňmek ýagdaýyny, ählumumy hem-de sebit derejesinde durnukly ösüş üpjün etmäge ukyply esasy we kesgitleýji şert hökmünde özara hormat goýmak dialogyny döretmäge gönükdirilen anyk çäreleri mundan beýläk-de amala aşyrmaga taýýardy. Häzirkî wagtda bu wezipeleri ilerletmekde we ýerine ýetirmekde iň netijeli gurallaryň biriniň bitaraplyk ýörelgeleriniň iş ýüzünde durmuşa geçirilmelidigine berk ynanýarys. Şunuň bilen baglylykda, Türkmenistan BMG-niň Baş Assambleýasynyň 80-nji sessiýasynyň gün tertibine «Bitaraplyk — parahatçylygyň we howpsuzlygyň hatyrasyna» atly aýratyn bendi girizmek başlangyjyny öňe sürdi. Dünýä jemgyýetçiliginiň bitaraplygyň wajypdygyna, BMG-niň parahatçylyk döredijilikli strategiýasynda onuň mümkinçiliklerine we gurallaryna düşüňändiginden ugur alyp, muny möhüm diýip hasaplaýarys. Bu ugry dowam etdirmek bilen, Türkmenistan şu gezekki sessiýanyň dowamynda «Halkara parahatçylygy, howpsuzlygy we durnukly ösüş prosesini üpjün etmek hem-de pugtalandyrmak işinde bitaraplyk syýasatynyň orny we ähmiýeti» atly Kararnamanyň taslamasyna seretmegi teklipl eder.

Mälim bolşy ýaly, şu ýyl Türkmenistanyň başlangyjy boýunça Baş Assambleýa tarapyndan «Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýyly» diýlip yglan edildi. Bu şanly waka BMG-niň döredilmeginiň ýubileýine gabat gelýär. Şu ýylyň dekabrynda Türkmenistanda Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylyna bagyşlanyp, ýokary derejeli iri halkara forum geçiriler. Bu foruma BMG-

niň strategik maksatlaryny gazanmaga anyk goşant hökmünde garaýarys we oňa giň halkara wekilçiliginiň gatnaşjakdygyna umyt edýäris.

Döwlet çemeleşmeleriniň dünýäniň ösüş meýillere ýakynlaşmak prosesi, ynanyşmagyň we özara düşüňmegiň ýola goýulmagy hem-de pugtalandyrylmagy ulgamlayyn, yzygiderli häsiýete eýe bolmalydyr diýip hasaplaýarys. Şunuň bilen baglylykda, Türkmenistan Parahatçylyk we ynanyşmak medeniýeti meseleleri boýunça bütindünýä sammitini geçirmek başlangyjyny öňe sürýär. Halkara ynanyşmagyň ählumumy kodeksini işläp taýýarlamak sammitiň esasy wezipeleriniň biri bolar. Bu kodeks ýurtlaryň arasynda özygtyýarlylyga we çäk bitewüligine hormat goýmak, dünýä meselelerini bilelikde çözmek we hyzmatdaşlyk ýörelgeleri esasynda gatnaşyklary ýola goýmak üçin köpugurly esas bolup hyzmat eder.

Ählumumy parahatçylygy, özara düşüňmegi üpjün etmek meselelerine häzirkî zaman ösüşiniň ugurlary, medeni we ruhy gatnaşyklary gorap saklamagyň hem-de ýakynlaşdyrmagyň zerurdygy bilen aýrylmaz baglanyşykda garaýarys. Bu babatda ýüzýyllyklaryň dowamynda Gündogar bilen Günübataryň arasynda medeni köpri bolan Merkezi Aziýa häzirkî günde öz taryhy wezipesini gaýtadan dikeldip, dialog, hyzmatdaşlyk babatda dünýägaraýyşlary we gymmatlyklary ýakynlaşdyrmak üçin giňişlik bolmalydyr. Şundan ugur alyp, Türkmenistan şu gezekki sessiýanyň dowamynda BMG bilen hyzmatdaşlykda hem-de sebitiň ýurtlarynyň, beýleki gyzyklanma bildirýän döwletleriň, halkara institutlaryň gatnaşmagynda “Merkezi Aziýa — parahatçylykda ýaşamagyň giňişligi” atly halkara forumy geçirmegi teklipl eder. Şeýle hem Türkmenistan Baş Assambleýanyň garamagyna Halkara araçylyk gününü yglan etmek hakynda Kararnamanyň taslamasyny hödürler. Bu Kararnama gapma-garşylyklaryň önüni almakda we kadalaşdyrmakda diplomatiýanyň hem-de bitarap meýdançalaryň ähmiýetini nygtar.

(Dowamy 2-nji sahypada).

«ÝOL HEREKETINIŇ HOWPSUZLYGY — ÖMRÜMIZIŇ RAHATLYGY»

2025-nji ýylyň 26-njy sentýabrynda Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynda Dünýä dilleri kafedrasynyň «Ýol hereketiniň howpsuzlygy — ömrümiň rahatlygy» atly okuw sapagy geçirildi. Okuw sapagyna institutyň mugallymlarydyr talyplary gatnaşdylar.

Okuw sapagynda çykyş edenler her ýylyň sentýabr aýynda geçirilýän «Ýol hereketiniň howpsuzlygy — ömrümiň rahatlygy» atly biräýlygyň çäklerinde ýurdumyzyň görkana ýollarynda hereket howpsuzlygyny üpjün etmek boýunça ähli ulgamlarda dürli

çäreler geçirilýändigini, Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynda hem yzygiderli düşündiriş işleri-

niň, wagyz-ündew maslahatlarynyň guralýandygy barada nygtap, ýol hereketiniň düzgünleri boýunça geçgelgi ýerlerden geçmek, ýol ýşyklaryna üns bermek, ýollarda tertip-düzgüni dogry berjaý etmek, pyýadalaryň we ýolagçylaryň borçlary barada giňişleýin gürrüň etdiler we peýdaly maslahatlary berdiler.

Talyplar bilen guralan sapagyň dowamynda ýol hereketi boýunça soraglara jogaplar berildi. Şeýle hem ýol hereketi boýunça talyplaryň taýýarlan prezentasiýalary we pikirleri diňlenildi.

A PUBLIC SPEAKING CONTEST WAS HELD AMONG STUDENTS

On September 24-25, 2025, the International University for Humanities and Development hosted, for the first time, an inter-college public speaking contest on environmental and societal topics titled “Voices for Change: The 1st Environmental and Societal Inter-College Public Speaking Challenge.”

Students from various universities of our country participated in the competition, delivering speeches on pressing environmental and societal issues of today. They demonstrated a high level of preparation, critical thinking, and strong public speaking skills.

It is worth highlighting the results of the students of the Institute of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs of Turkmenistan. On September 24, the students of the Faculty of International Law presented on the topic “Climate and Biodiversity: Combating Climate Change to Preserve Nature” and took the 3rd place. On September 25, students of the Faculty of International Journalism made a speech on the topic “Building the Future with Water: From Drought Challenges to Smart Solutions” and took the 2nd place.

«Ýaş diplomatyň sesi».

Türkmenistanyň Prezidentiniň Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasynyň 80-nji sessiýasynyň plenar mejlisindäki ÇYKYŞY

(Nýu-York şäheri, 2025-nji ýylyň 23-nji sentýabry)

(Başlangyjy 1-nji sahypada).

Durnukly ösüş maksatlaryny gazanmaga gatnaşmak, onuň ulag we energetika ýaly esasy ugurlarynda hyzmatdaşlygy ösdürmek ýurdumyzyň ileri tutýan ugurlarynyň biri bolup durýar. Bu mesele boýunça köptaraplaýyn dialogyň merkezleriniň biri bolmak bilen, Türkmenistan adalatly, deňagramly we inklüziv halkara ösüş ulgamyny döretmäge ýardam bermegini dowam etdirer. Şu gezekki sessiýanyň dowamynda deňişli Kararnamanyň taslamasyny hödürlep, 2026 — 2035-nji ýyllar üçin “BMG-niň Durnukly ulag boýunça onýyllygyny” yglan etmek başlangyjyny öňe süreris. Munuň ulag geçelgelerini ösdürmek, olaryň durnuklylygyny ýokarlandyrmak we ähli ýurtlar üçin elýeterliligini üpjün etmek üçin halkara jemgyýetçiligiň tagallalaryny birleşdirmäge mümkinçilik berjekdigine ynanyars. Şeýle hem ýurdumyz BMG-niň Baş Assambleýasynyň garamagyna “Durnukly ösüş üpjün etmekde ygtybarly we durnukly energiýa birikmesiniň esasy orny” atly Kararnamanyň taslamasyny hödürler.

Häzirki wagtda sanly özgertmeler ösüş gün tertibiniň ileri tutulýan meseleleriniň hatarynda durýar. Bu prosesini deňagramly häsiýete eýe bolmalydygyna, onuň ähli döwletleriň, şol sanda ösüp baryan ýurtlaryň kanuny bähbitlerini göz önünde tutmalydygyna, syýaslaşdyrylmakdan we birtaraplykdan azat bolmalydygyna ynanyars. Şunuň bilen baglylykda, Türkmenistan deňhukuklylyk, ynanyşmak we maglumat-kommunikasiýa tehnologiýalarynyň parahatçylygyny, howpsuzlygyny, durnukly ösüşiň zyýanyna ulanylmagyna ýol bermezlik ýörelgelerine esasanlyan Sanly integrasiýa boýunça bütindünýä platformasyny döretmek başlangyjy bilen çykyş etmegi meýilleşdirýär.

80-nji sessiýanyň dowamynda Türkmenistan ekologiýa we howanyň üýtgemegi meseleleri boýunça işleri-de dowam eder hem-de bu meselelere howpsuzlygy üpjün etmegiň, howa, ekologiýa we tehnogen hadysalara gözegçilik etmegiň köptaraplaýyn gurallaryny döretmek boýunça binýatlaýyn çemeleşme hök-

münde yzygiderli esasyda garalmagyny maksat ediner.

Türkmenistan Merkezi Aziýa ýurtlary üçin çölleşmä garşy göreşmek boýunça sebit merkezini döretmek başlangyjyny öňe sürýär. Şeýle merkeziň döredilmegi sebit mümkinçiliklerini birleşdirmäge, daşky gurşawy goramak ulgamynda hyzmatdaşlygy pugtalandyrmaga ýardam berer, Durnukly ösüş maksatlaryny gazanmaga, hususan-da, howanyň üýtgemegine garşy göreşmek, gury ýeriň ekoulgamlaryny gorap saklamak işine saldamly goşant goşar diýip hasaplaýars. Ýurdumyz BMG-niň Baş Assambleýasynyň 78-nji sessiýasynda öňe sürilen we Hazar deňiziniň ekoulgamyny gorap saklamak üçin halkara platformany döretmäge gönükdirilen Hazar ekologik başlangyjyny ilerleder. Hazar ekologiýa forumy bu ugurda möhüm ädim bolar. Ony 2026-njy ýylda geçirmegi teklipe edýäris.

Häzirki wagtda giň ynsanperwer hyzmatdaşlygy ýola goýmak üçin BMG-niň ornuny pugtalandyrmagyň, halklary ýakynlaşdyrmaga we olaryň arasynda özara düşünişmegi berkitmäge, ruhy-medeni gymmatlyklaryň tapawutlylygyndan gelip çykýan päsgelçilikleri aradan aýyrmaga, medeni diplomatiýanyň netijeli ýollaryny herekete getirmäge ýardam etmegiň möhümdigine ynanyars. Medeniýetleriň arasynda dialogy ösdürmek we Baş Assambleýanyň halkara gatnaşyklarda köpdilliligi goldamak boýunça Kararnamalaryny iş ýüzünde durmuşa geçirmek üçin Köpdilli diplomatiýanyň halkara gününü yglan etmegi teklipe edýäris.

Hormatly wekiliýetleriň Baştutanlary hem-de agzalary!

Türkmenistan hemişe ähli halkara başlangyçlaryny BMG-niň Tertipnamasyna we esas goýujy resminamalaryna, uzak möhletli maksatlaryna laýyk getirýär. BMG bilen hyzmatdaşlygynyň Türkmenistanyň ileri tutýan strategik ugry bolup durýandygyny hemişe nygtamagymyz tötänden däldir. Biz BMG-niň köpugurly ygtyýarlyklara eýe bolan ýeke-täk halkara guramadygyny ynam bilen aýdýars. Birleşen Milletler Guramasy parahatçylygyny we

ösüşiniň kepili, ählumumy howpsuzlygyny, durnuklylygyny binýady bolmagynda galmalydyr.

Türkmenistan halkara işlerde BMG-niň eýeleýän esasy ornuny pugtalandyrmak ugrunda yzygiderli çykyş etmegini dowam etdirer. Şunda halkara hukugyň berkidilmegini, halkara kadalaşdyryş binýadynyň kämilleşdirilmegini, BMG-niň konwensiýalarynyň, şertnamalarynyň, ylalaşyklarynyň we beýleki köptaraplaýyn resminamalarynyň durmuşa geçirilişiniň netijeliliginiň ýokarlandyrylmagyny munuň esasy şerti diýip hasaplaýars. Şunuň bilen baglylykda, Türkmenistan 2028-nji ýyly “Halkara hukugyň ýyly” diýip yglan etmek baradaky başlangyjy öňe sürýär. Munuň özi parahatçylygyny we hyzmatdaşlygynyň halkara hukuk binýatlaryny pugtalandyrmakda möhüm ädim bolar.

Hanymlar we jenaplar!

Şu mejlis Türkmenistan üçin aýratyn ähmiýete eýedir. 30 ýyl mundan ozal şu ýerde Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasy “Türkmenistanyň hemişelik Bitaraplygy” atly Kararnamany biragyzydan kabul etdi. Ol ýurdumyz üçin taryhy waka bolup, Türkmenistanyň geljekki daşary syýasy we halkara işini kesgitledi. Biziň Bitaraplygymyzyň halkara derejede ykrar edilmegi daşarky amatly şertleri üpjün edip, döwletimiziň içkeri ösüşini işjeňleşdirmäge ýardam berdi. Mümkinçilikden peýdalanyp, Türkmenistanyň halkynyň adyndan BMG-ä agza döwletlere, tutuş dünýä jemgyýetçiligine 1995-nji ýylyň dekabrynda kabul edilen we Baş Assambleýanyň soňky iki Kararnamasy bilen tassyklan Türkmenistanyň hemişelik Bitaraplygyny ykrar etmek baradaky çözügi üçin minnetdarlyk bildirmek isleýärim. Türkmenistan özüne bildirilen ynamy hemişe ýatda saklar we öz üstüne alan halkara borçnamalaryna pugta eýerer.

Ähli wekiliýetleri Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasynyň 80-nji ýubileý sessiýasynyň öz işine başlamagy bilen ýene-de bir gezek gutlaýaryn we hyzmatdaşlygymyzy hem-de özara düşünişmegimizi pugtalandyrmakda üstünlikleri arzuw edýärim.

GARAŞSYZLYK BAÝRAMYŇYZ MÜBÄREK!

Ýurt Garaşsyzlygymyzy gazanmagymyz bilen, ösüş ýoluna düşen Türkmenistan Watanymyzyň şan-şöhraty, mertebesi belentliklere göterildi. Halkymyzyň agzybirligi, jebisligi, zähmetsöýerligi netijesinde ähli ugurlarda belent sepgitlere ýetildi. Mukaddes Garaşsyzlygymyz ata-babalarymyzdan miras bolup gelyän milli we ruhy gymmatlyklarymyzy, asylyl däplerimizi dikeltmäge, döwrebap derejede kämilleşdirmäge giň mümkinçilikleri döretdi. Garaşsyzlyk biziň ýurdumyza halkara gatnaşyklaryň doly hukukly agzasy hökmünde öz syýasy garaýşyny beýan etmäge mümkinçilik berdi, ol bu gün in ýokary münberlerden dünýä ýaň salýar. Ýurdumyzyň ählumumy parahatçylygy we howpsuzlygy pugtalandyrmaga, Durnukly ösüş maksatlaryny netijeli durmuşa geçirmäge gönükdirilen ulag, energetika, lukmançylyk, suw diplomatiýasyndaky halkara başlangyçlary we iş ýüzündäki anyk ädimleri dünýä jemgyýetçiliginde giňden dowam edýär. Söwda-ykdysady, ylym-bilim, medeniýet, sport we beýleki ugurlardaky giň gerimli özgertmeler berkarar döwletimiziň ösüşini, dünýä halklary bilen dostlukly gatnaşyklaryň has-da berkemegini üpjün etdi. Bu gün Garaşsyz, baky Bitarap döwletimiz gülläp ösüşiň

we bagtyýarlygynyň ýurdu, sagdynlygynyň hem ruhubelentligiň mekany hökmünde Ýer ýüzünde tanalýar.

Häzirki wagtda Milli Liderimiziň we döwlet Baştutanymyzyň daşyna mäkäm jebisleşen türkmen halky Garaşsyzlygyny gazananlaryna buýsanyp gurýar, döredýär, beýik tutumlara goşant goşýar. Geçen gysga taryhy döwürin içinde Watanymyzyň ýeten derejesine, içeri we daşary syýasatda gazanylan üstünliklerine nazar aýlanyňda, kalbyň has-da joşa gelip, göwün guşun ganatlanýar. Bagtyýar halkymyz Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň çuňňur parasy bilen Watanymyzyň beýik geljeginiň hatyrasyna gurýar we döredýär. Mähriban halkymyz mukaddes Garaşsyzlygymyzyň şanly toýuny zähmet üstünlikleri bilen garşyldy. Munuň şeýledigini, mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 34 ýyllyk toýunyň ýokary derejede geçirilen günlerinde Daşoguz welaýatynyň Köneürgenç etrabynyň Täze ýol geňeşliginde täze, döwrebap Bitaraplyk atly şäherçäniň hem-de awtoulag köprüleriniň, Ahal welaýatynda ýerleşýän täze Döwletli mekany, Bagtly zamana obalarynyň, Aşgabadynyň demirgazygyndaky senagat toplumynyň çäginde ýerleşýän, çüýşe önümlerini öndürýän önümhananyň, Döwlet serhet gullugynyň Sarahs serhet birikmesiniň täze binalar toplumynyň açylyp ulanylmaga berilmegi aýdyňlygy bilen görkezýär.

Beýik Garaşsyzlygymyzyň 34 ýyllyk şanly toýunyň Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda ýurdumyzyň hemişelik Bitaraplygynyň 30 ýyllygynyň halkara derejede belenilýän günlerine gabat gelmegi toý şatlygymyzy goşalandyryr.

Garaşsyzlygymyzy gazanmagymyz bilen dana şahyr Magtymguly Pyragynyň «Berkarar döwlet istärim» diýen arzuwy hasyl bolup, milletimiziň buýsançly başy göge ýetdi. Şeýle uly toýuň, naýbaşy baýramyň bereketli güýz paslyna sazlaşyp gelşi şahandaz göreünleri, joşgunly kalplary heýjana getirýär.

Türkmen halkynyň Milli Lideri Gahryman Arkadagymyzyň «Döwlet adam üçindir!» diýen şygary, hormatly Prezidentimiziň «Watan diňe halky bilen Watandyr! Döwlet diňe halky bilen döwletdir!» diýen baş ýörelgesi bu gün dillerimiziň senasy, köňüllerimiziň owazy bolup ýaňlanýar.

Sahydöwlet HÜMMETJUMAÝEW,
Halkara gatnaşyklary fakultetiniň
III ýyl talyby.

**Ady dünýä dolan Türkmenistanyň,
Ýer ýüzüne ýayran şöhratyň-şanyň,
Arkadagly türkmen, gözəl Diýarym,
Garaşsyzlyk baýramyňyz mübäreki!**

**Eziz Watan adyň dillerde dessan,
Bu gün gözəl ölkäm, gör, bagy-bossan,
Ýagşy arzuwlary ýürekde besläň,
II-gün, Garaşsyzlyk toýuň maberek!**

**Eziz ýurdum dost-doganlyk mekany,
Gujagynda görýäs eşret-sapany,
Dillerimizde parahatlyk mukamy,
Garaşsyzlyk baýramyňyz mübäreki!**

**Eziz Watan baky bagta ýar bolsun,
Şu günümiz, geljegimiz nur bolsun,
Gujagynda mydam aýdym-saz bolsun,
Garaşsyzlyk baýramyňyz mübäreki!**

**Gülarna MYRADOWA,
Halkara žurnalistikasy fakultetiniň
IV ýyl talyby.**

In a world of many choices, there is one choice we must never make: The choice to give up.

Antonio Guterres

ИЗ ИСТОРИИ ТУРКМЕНО-ИНДИЙСКИХ ОТНОШЕНИЙ

(Начало в предыдущем номере).

В 80-е годы Министерство иностранных дел Туркменистана стремилось все более активно, полно ввести духовный, культурный потенциал республики в практику дипломатии. Как показывает опыт, во внешнеполитической работе министерства стали апробироваться новые оригинальные формы международного интеллектуального сотрудничества, в том числе на базе культурного наследия туркменского народа. А это позволяло проводить политические мероприятия крупного идеологического и пропагандистского масштаба. Исходя из того, что МИД Туркменистана принадлежит в международном сотрудничестве республики координирующая роль и место полноправного участника, а также, что пока сделано очень мало для создания в Азии конструктивного общественного мнения в поддержку политических способов урегулирования конфликтных ситуаций, в мае 1989 года по инициативе автора данной статьи совместно с МИД республики и Туркменским комитетом защиты мира в Ашхабаде была проведена международная встреча «Деятели культуры стран Азии за мир и взаимопонимание», в работе которой приняли участие представители деятелей культуры около 20 стран. По единодушному мнению участников форума, эта международная встреча сыграла важную роль в утверждении нового политического мышления, доверия и дружбы между народами Востока. В то же время она стала внушительной демонстрацией эффективности народной дипломатии, возросшего доверия к советской внешней политике, поучительным примером подключения культуры и общественности к дипломатии и политике.

Таким образом, как и другие направления связей Туркменистана с Индией, его культурное сотрудничество с этой дружественной страной в рассматриваемый период также постоянно расширялось и обогащалось новыми формами. В процессе культурных контактов происходило взаимное проникновение и обогащение национальных культур, распространение культурных ценностей, имеющих общечеловеческое значение.

3. Туркмено-индийские отношения после обретения Туркменистаном своей священной независимости
После обретения Туркменистаном своей священной

независимости осенью 1991 года, выбора туркменским народом принципа нейтралитета как основы своей внутренней и внешней политики и установлением между Туркменистаном и Республикой Индии 20 апреля 1992 года дипломатических отношений, развитие политико-дипломатических, торгово-экономических и культурно-гуманитарных связей между двумя странами получило

Организаторы и участники Международной конференции, проведенной в Университете имени Джавахарлала Неру. Нью-Дели, 19 марта 2015 года. Слева направо: Посол Индии в Туркменистане Мохаммад Афзал, Чрезвычайный и Полномочный Посол, профессор А. Рахманов, Секретарь по иностранным делам Индии госпожа Сужата Мехта, Посол Туркменистана в Индии П. Дурдыев.

качественное развитие. Этому в решающей степени способствовали тесные отношения высших руководителей двух стран: в особенности, государственный визит в мае 2010 года Президента Туркменистана Гурбангулы Берdimухамедова в Республику Индия, первый в истории государственный визит Президента Республики Индия Рама Натха Ковинда в Туркменистан в апреле 2022 года и другие.

Между Туркменистаном и Индией неуклонно развиваются торгово-экономические связи. Например, по сравнению с 2005-ым годом, в 2013 году объем товарооборота между двумя странами возрос в 6 раз. Важную

роль в развитии торгово-экономического и научно-технического сотрудничества играет Межправительственная комиссия двух стран, созданная в 1995 году.

Одной из неотъемлемых составляющих туркмено-индийских отношений являются культурно-гуманитарные связи. Общность истории, богатая самобытная культура, во многом схожие обычаи и традиции двух народов составляют прочную основу для развития сотрудничества в научно-образовательной и культурной сферах, по линии здравоохранения и спорта.

Сегодня реализуется подписанная в 2022 году Программа сотрудничества в области культуры и искусства на период 2022–2025 годов. Об успешном развитии сотрудничества двух стран в этой сфере свидетельствуют также следующие факты: в 2010 году в Туркменском национальном институте мировых языков имени Д.Азади открылась и действует кафедра хинди, в 2015 году в Ашхабаде открылся памятник, посвященный видному индийскому политическому деятелю, борцу за независимость Индии Махатме Ганди, в августе и сентябре 2000 года проводились «Дни культуры Туркменистана в Индии», «Дни культуры Индии в Туркменистане», в Туркменистане проводились совместные торжества по случаю 500-летия Байрам хана, ставшего национальной гордостью индийского и туркменского народов, осуществляется сотрудничество между Институтом международных отношений МИД Туркменистана и Институтом Дипломатической службы МИД Республики Индии, организуются различные конференции и симпозиумы и т. д.

Амангельды РАХМАНОВ,
Заведующий кафедрой Института международных отношений
МИД Туркменистана,
Заслуженный дипломат Туркменистана,
Чрезвычайный и Полномочный Посланник Советского Союза,
Чрезвычайный и Полномочный Посол Туркменистана,
кандидат философских и
доктор исторических наук, профессор.

НОВОСТИ ДИПЛОМАЦИИ

23 сентября Посол Туркменистана в Пакистане А.Мовламов и 1-й секретарь Посольства Б.Язов посетили исламабадский кампус университета Бахрия.

В университете туркменская сторона провела встречу с генеральным директором кампуса Наимом Сарваром и деканом факультета гуманитарных и социальных наук профессором Адамом Саудом, в ходе которой были обсуждены перспективы сотрудничества в образовательной и научной сферах, вопросы академического обмена и реализации совместных исследовательских проектов. После встречи с руководством вуза представители Посольства выступили с лекцией на тему «Роль позитивного нейтралитета Туркменистана в укреплении

24 сентября в отеле «Империал» в городе Токио состоялся официальный приём, организованный Посольством Туркменистана в Японии в честь национального праздника Туркменистана – Дня Независимости и 30-летия Постоянного Нейтралитета.

В приёме приняли участие члены правительства Японии, депутаты парламента, руководители министерств и ведомств, высших учебных заведений, представители компаний, работающих в Туркменистане, иностранных посольств, международных организаций, общественных объединений и средств массовой информации, а также наши соотечественники, работающие в Японии, и туркменские студенты, обучающиеся в этой стране.

25 сентября в Анкаре Посольством Туркменистана в Турецкой Республике была организована конференция «Независимость Туркменистана: перспективы развития сотрудничества между Туркменистаном и Турецкой Республикой в энергетической и торгово-экономической сферах», посвященная празднованию 34-й годовщины Независимости Туркменистана. Мероприятие прошло в Президентской библиотеке дворцового комплекса Президента Турции.

В мероприятии приняли участие руководители ряда министерств и ведомств Турецкой Республики, руководители иностранных дипмиссий, международных организаций, общественно-политических организаций, представители аналитических центров, творческого и научного сообщества Турции, члены туркменской диаспоры, студенческая молодежь и СМИ.

25 сентября в столице Республики Казахстан, у памятника великому туркменскому поэту и философу Махтумкули Фраги, состоялась торжественная культурная акция, посвященная 34-й годовщине провозглашения Независимости Туркменистана.

Организатором мероприятия выступило Посольство Туркменистана в Республике Казахстан при содействии Акимата города Астаны и общественных организаций, представляющих туркменскую диаспору.

В мероприятии приняли участие сотрудники Посольства Туркменистана, представители Акимата Астаны, туркменские студенты, обучающиеся в вузах Казахстана.

23 сентября в городе Бишкеке (Кыргызская Республика) состоялся III Межпарламентский форум государств Центральной Азии. От Туркменистана в мероприятии принял участие Посол Туркменистана Н.Голлиев.

GARAŞSYZLYK — BERKARAR DÖWLETIMIZIŇ MIZEMEZ BINÝADY

Garaşsyzlyk biziň iň gymmatly baýlygymyzdyr. 1991-nji ýylyň altyn güýzünde ýurdumyz mukaddes Garaşsyzlygyna eýe boldy. Bary-ýogy 34 ýylyň içinde Garaşsyz Türkmenistan döwletimizde asyrlara barabar işler durmuşa geçirilip, ýurdumyz tanalmaz derejede ösdi we özgerdi.

Eziz Diýarymyzyň Garaşsyzlyga eýe bolmagy halkymyzyň jebisligini, jemgyýetimiziniň asudalygyny we ýurdumyzyň berkararlygyny gazanmagyň iň ygtybarly serişdesi bolmak bilen, döwletimiziň täze taryhyny esaslandyrdy. Bu taryh Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistany daşary ýurtlar bilen durnukly ösüşiň hatyrasyna hyzmatdaşlykda parahatçylyk, ählumumy howpsuzlyk we deňhukuklylyk ýörelgelerine esaslanýan döwlet hökmünde dünýä jemgyýetçiligine aýdyňlygy bilen tanatdy. Bu döwürde halkymyzyň bagtyýar durmuşyny, her bir raýatyň döredijilikli halal zähmetiniň hözirini görmegini üpjün etjek ýol-ýörelgeler saýlanyp alyndy. Garaşsyzlyk ýyllarynda demokratik, hukuk we dünýewi döwletimiziň syýasy hem ykdysady, ruhy binýatlary kemala geldi.

Garaşsyzlygymyzyň ilkinji günlerinden parahatçylygyň, jebisligiň we milli demokratik ýörelgeleriň döwlet syýasatynyň esasy ugurlary hökmünde öňe sürülmegi döwletiň ykdysady, syýasy ugurlarynyň ösüşinde uly üstünliklere ýetmeginde möhüm ädim boldy. Garaşsyzlygyň, berkarar döwletiň gymmatlyklarynyň näderejede elýetmezdigini medeni mirasymyzyň çeşmelerinde, hususan-da, Magtymguly Pyragynyň goşgularynda görmek bolýar. Şahyryň:

*«Hor galmasyn puştdan-puşdum,
Berkarar döwlet istärim»*

diýen parasatly setirleri türkmen halkyny birleşdirmek, döwlet mizemezligi, jebislik, berkarar döwletli bolmak, geljekki nesillerimiziň bagtly durmuşda erkin ýaşamak baradaky arzuw-islegleriniň Garaşsyz döwletimizde amala aşandygy, edilen arzuw-umytlaryň bu günki gün Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň alyp barýan parahatçylyk söýüjilikli, ynsanperwer, dost-doganlyk syýasaty netijesinde wysal bolýandygyny doly aýdyňlygy bilen tassyklaýar.

Ýurdumyzyň milli ösüş nusgasy döwletimiziň taryhy-geografik aýratynlyklary, milli gymmatlyklary, giň gerimli halkara gatnaşyklary bilen sazlaşykly utgaşýar. Çünki, Garaşsyzlyk türkmen halkynyň asyrlarboýy beslän arzuw-umytlarynyň durmuşda amal edilmegine giň mümkinçilikleri döretdi. Hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda häzirki döwürde halkymyz Garaşsyzlygyň miweleriniň hözirini görýär. Garaşsyzlyk ýyllary içinde ýetilen sepgitler ýurdumyzyň döwrebap ösüşinde, hususan-da, ulag-üstaşyr geçelgelerini döretmekde, niň howpsuzlygyny üpjün etmekde, milli ylym-bilim ulgamlarynyň sazlaşykly ylymly-bilimli bolup ýetişmeginde, milli mirasymyzyň sarpalanmagynda we baýlaşdylmagynda aýdyň

Garaşsyzlyk halkymyzyň döwletlilikini berkarar nukly ösüşi üpjün etmäge

Garaşsyzlyk – türkmen bagty. Bu günki gün halky röwşen geljege Garaşsyzlygymyzyň eçitoyumyz gutly-mübärekdir baýramlary beslensin!

myzyň döwrebap ösüşinde, hususan-da, ulag-üstaşyr geçelgelerini döretmekde, niň howpsuzlygyny üpjün etmekde, milli ylym-bilim ulgamlarynyň sazlaşykly ylymly-bilimli bolup ýetişmeginde, milli mirasymyzyň sarpalanmagynda we baýlaşdylmagynda aýdyň

zy bir suprada jemlemek bilen, pederlerimiziň asyly ýörelgelerine eýerip, türkmen etmäge, döretmäge, gurmaga, ýurdumyzyň tebigy baýlyklaryny özleşdirmäge, dur

giň ýol açdy.

niň bagtyna dogan parlak Gün. Garaşsyzlyk – biziň ata-babalarymyzyň arzuwlan

Gahryman Arkadagymyz, Arkadagly Gahryman Serdarymyz bilen türkmen

barýar. Halkymyzyň milli buýsanjyna, döwletlilikiniň esasy alamatyna öwrülen

len baky bagtyýarlygy dowamat-dowam bolsun! Baş baýramymyz – Garaşsyzlyk

bolsun! Berkarar döwletimiziň täze eýýamynyň Galkynyşy döwri elmydama toýdur-

**Men saňa şeýle bir haýrana Watan!
Mähriňden hiç ganyp doýup bilemok,
Mukaddesdir goýnuň, gözeldir keşbiň,
Waspyňa galamym goýup bilemok.**

**Men saňa şeýle bir haýrana Watan!
Çyndyr seniň üçin janym berjegmiz,
Arkadagly Gahryman Serdar bilen,
Öňe barýas, gurýas bagtly geljegmiz.**

**Men saňa şeýle bir haýrana Watan!
Geçmiş, şu gün, ertän baý, öňe!
Iň gymmatly hazynamsyň sen meniň
Şöhratyň belentden bolsun, goý, diňe!**

**Men saňa şeýle bir haýrana Watan!
Garaşsyzlyk, Bitaraplyk şan saňa.
Biz ýaşlar güldip eziz Diýaryň,
Binýadyn gurarys, ynan gyzyna!**

**Men saňa şeýle bir haýrana Watan!
Eziz Diýar, ümzügimiz öňedir.
Mukaddes topragyň misli enem deý,
Maňa diňe sen bolmagy öwreder.**

**Merjen ORAZDURDYÝEWA,
Halkara žurnalistikasy fakultetiniň
III ýyl talyby.**

25-nji sentýabrda Türkmenistanyň Türkiýe Respublikasyndaky Ilçihanasy tarapyndan Ankara şäherinde «Türkmenistanyň Garaşsyzlygy: Türkmenistan bilen Türkiýe Respublikasynyň arasyndaky energetika we söwda-ykdysady ulgamyndaky hyzmatdaşlygynyň täze geljegi» atly maslahat guraldy.

**Baş redaktor
Jumaberdı ARTYKOW**

Baş redaktoryň orunbasarlary: M.Mätgurbanow, G.Gurbansähedow.

Jogapkär kätib: A.Kaşanow.
Jogapkär kätibiň orunbasary: O.Çaryýarowa.

Bölüm müdiri: J.Öwezowa.

Edebi işgärler: A.Ýazweliýew,
A.Nobatowa, Y.Hallyýew.

Korrektorlar: A.Döwletowa, B.Baýhanow.

Redaksion geňeşiň agzalary:

B.Ataýew, M.Berdinyýazow, A.Gökleňow,
R.Bäşimow, B.Saryýew, B.Amansaryýew,
B.Karaýew, M.Gandymowa, P.Çaryýew,
J.Pürjähewa.

Gazet elektron görnüşinde
HGI-niň www.iirmfa.edu.tm
internet saýtynda
ýerleşdirilýär.

E-mail:
hgi.redaksiya@gmail.com